

CAPITAL ACCUMULATION OF POLITICAL FAMILIES THE IMPACT ON GROWTH AND INCOME DISTRIBUTION

Boonwisa CHAIYARATANA¹

1 Faculty of Economics Chulalongkorn University, Thailand; 6380504829@student.chula.ac.th

ARTICLE HISTORY

Received: 16 August 2024

Revised: 30 August 2024

Published: 13 September 2024

ABSTRACT

This research aims to study and understand the characteristics of the capital accumulation process of prominent political families ("Baan Yai" groups) and analyze the impact of this accumulation on economic growth and income distribution in Thailand. The study examines data on business operations in 8 industrial sectors of "Baan Yai" political groups across all 4 regions of Thailand, using the Orbis and CredanData databases. This allows for an understanding of the changes in the production patterns of these groups between 1948 and 2023. The research collected data on 1,244 businesses associated with "Baan Yai" political groups, which was then analyzed to assess the growth and income distribution within these groups. The analysis utilizes the theory of capital accumulation and technological regression. The study found that "Baan Yai" political groups accumulate capital through investments in various businesses, particularly in real estate and construction, which have experienced rapid growth. Their production technology exhibits a regressive pattern, shifting towards capital-intensive economic activities without corresponding improvements in production efficiency. This contributes to economic and social inequality.

Keywords: Ban Yai, Capital Accumulation

CITATION INFORMATION: Chaiyaratana, B. (2024). Capital Accumulation of Political Families the Impact on Growth and Income Distribution. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(9), 11

การสะสมทุนของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ ผลกระทบจากการเติบโตและการกระจายรายได้

บุญวิเศษ ไชยรัตน์¹

1 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 6380504829@student.chula.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจลักษณะของกระบวนการสะสมทุนของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ และวิเคราะห์ผลกระทบของการสะสมทุนต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ในประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลการประกอบธุรกิจใน 8 กลุ่มอุตสาหกรรมของกลุ่มการเมือง "บ้านใหญ่" ทั้ง 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ จากฐานข้อมูล Orbis และ CredanData ซึ่งทำให้ทราบถึงข้อมูลการเปลี่ยนแปลงลักษณะการผลิตของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ในระหว่างปี พ.ศ.2491-2566 โดยการวิจัยในครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลของธุรกิจกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่จำนวน 1,244 แห่ง โดยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์การเติบโตและการกระจายรายได้ของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ ซึ่งการวิเคราะห์จะใช้ทฤษฎีการสะสมทุนและเทคโนโลยีถดถอย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มการเมืองบ้านใหญ่มีการสะสมทุนผ่านการลงทุนในธุรกิจหลากหลายประเภท โดยเฉพาะธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีการผลิตมีลักษณะที่ถดถอยไปสู่กิจกรรมทางเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ทุนเป็นหลักแต่ไม่มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้ส่งผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

คำสำคัญ: บ้านใหญ่, การสะสมทุน

ข้อมูลการอ้างอิง: บุญวิเศษ ไชยรัตน์. (2567). การสะสมทุนของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ ผลกระทบจากการเติบโตและการกระจายรายได้. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(9), 11

บทนำ

"บ้านใหญ่" เป็นคำที่ใช้เรียกกลุ่มผู้มีอิทธิพลหรือมีชื่อเสียงในประเทศไทย โดยมักเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งทางการเมืองระดับท้องถิ่น และมีผลต่อการเมืองในระดับชาติด้วยการควบคุมพื้นที่และความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจในพื้นที่ต่างๆ อำนาจของบ้านใหญ่มักจะสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น เริ่มจากการสร้างฐานรากทางเศรษฐกิจและสังคม ก่อนจะขยายอิทธิพลไปสู่ระดับชาติผ่านการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองระดับสูง การสะสมทุนทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ทำให้กลุ่มบ้านใหญ่เติบโตและมีอำนาจ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมผ่านการลงทุนในการผลิตเพื่อขยายทุนและสร้างโอกาสในการเติบโต การสะสมทุนในรูปแบบต่างๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออำนาจและอิทธิพลทางการเมือง อย่างไรก็ตาม การสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่ไม่ได้เป็นไปอย่างราบรื่นเสมอไป ปัญหาต่างๆ เช่น ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้และการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม อาจเป็นอุปสรรคต่อการสะสมทุนอย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่ปัญหาเชิงโครงสร้างที่ฝังรากลึกในสังคมไทย การผูกขาดทางเศรษฐกิจและการเข้าถึงทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมกันอาจส่งผลให้เกิด ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่รุนแรง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ความเหลื่อมล้ำนี้ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง แต่ยังอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนในระยะยาว เนื่องจากขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจ ยับยั้งการสร้างนวัตกรรม และนำไปสู่ความไม่มั่นคงทางสังคมและการเมือง ซึ่งการสะสมทุนในประเทศไทยมีรากฐานมาจากสนธิสัญญาเบาริ่งในปี ค.ศ. 1855 โดยเปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติเข้ามาค้าขายในประเทศไทยอย่างเสรี ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจจากการค้าแบบผูกขาดเป็นการค้าเสรี และนำไปสู่การสะสมทุนขั้นต้น (primitive accumulation of capital) ผ่านการเก็บภาษีและการค้าขายที่ดิน ตามทฤษฎีของ Karl Marx การสะสมทุน คือกระบวนการที่ผู้ถือครองทุนเพิ่มพูนเงินทุนผ่านการลงทุนในการผลิต ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลให้เกิดการแบ่งแยกทางชนชั้นและความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจอย่างชัดเจน ในบริบทของประเทศไทยการสะสมทุนมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับโครงสร้างอำนาจทางการเมืองและสังคม ซึ่งส่งผลให้เกิดการกระจุกตัวของทรัพยากรและโอกาสทางเศรษฐกิจในกลุ่มชนชั้นนำ โดยทุนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ชนชั้นการเมืองเข้าสู่และรักษาอำนาจทางการเมืองได้ นอกเหนือจากทุนทางเศรษฐกิจ ยังมีทุนทางสังคม วัฒนธรรม และสัญลักษณ์ ซึ่งล้วนมีความสำคัญต่อการสร้างและรักษาอำนาจทางการเมือง ในบริบทของประเทศไทยกลุ่มบ้านใหญ่มักใช้ทุนเหล่านี้เพื่อสร้างความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์กับประชาชนในพื้นที่ และใช้เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงและควบคุมทรัพยากรทางเศรษฐกิจและการเมือง การสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่จึงไม่เพียงแต่ส่งผลต่อเศรษฐกิจ แต่ยังมียุทธศาสตร์ทางการเมืองที่สำคัญ โดยผลกระทบของการสะสมทุนต่อการเติบโตและการกระจายรายได้ ตามทฤษฎีของ Keynesian ภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการใช้จ่ายภาครัฐและการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยสร้างงานและกระจายรายได้สู่ประชาชน การกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมีความสำคัญต่อเสถียรภาพทางสังคมและความเสมอภาค อย่างไรก็ตาม การสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่อาจนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ เนื่องจากผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมักกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนจำนวนน้อย นอกจากนี้ ความเหลื่อมล้ำยังสามารถลดทอนศักยภาพในการเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีกำลังซื้อต่ำ และขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง วิวัฒนาการของการสะสมทุนและบทบาทของกลุ่มบ้านใหญ่ในเศรษฐกิจไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2500 รัฐบาลไทยได้ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและการลงทุนจากต่างประเทศ ต่อมาในช่วงปี พ.ศ.2520-2530 มีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมการสะสมทุนและเปิดโอกาสให้ทุนข้ามชาติเข้ามาลงทุน ซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจครอบครัวของกลุ่มบ้านใหญ่ ทำให้พวกเขาต้องปรับตัวและเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น วิฤตเศรษฐกิจปี 2540 ทำให้บริษัทก่อสร้างขนาดใหญ่หลายแห่งต้องพึ่งพาการประมูลงานของภาครัฐและใช้เส้นสายทางการเมืองเพื่อความอยู่รอด และ Hewison (2020) ในงานวิจัย "Inequality and politics in Thailand" ชี้ให้เห็นว่า ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและการเมืองมีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด และการสะสมทุนของกลุ่มชนชั้นนำมีส่วนสำคัญในการสร้างความเหลื่อมล้ำนี้ การศึกษาของ Hewison (2020) สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศไทย ที่มีกลุ่มทุนผูกขาดขนาดใหญ่จำนวนมากมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มการเมือง

บ้านใหญ่ ซึ่งส่งผลให้เกิดการกระจุกตัวของทรัพยากรและอำนาจทางเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาลักษณะของการสะสมทุนของตระกูลการเมืองบ้านใหญ่ในปัจจุบันว่ามีการสะสมทุนอย่างไร รวมถึงลักษณะทางเทคโนโลยีของตระกูลการเมืองบ้านใหญ่ในปัจจุบัน โดยจะใช้ทฤษฎีการสะสมทุนและเทคโนโลยีถดถอยในการวิเคราะห์ เพื่อที่จะทำให้ได้ทราบถึงลักษณะกระบวนการสะสมทุนของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมถึงการกระจายรายได้ และธุรกิจที่ดำเนินการภายใต้กลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ การวิจัยนี้มุ่งหวังที่จะให้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับพลวัตของการสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่ และผลกระทบที่มีต่อความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายและมาตรการที่มุ่งแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยในเรื่องนี้จะใช้วิธีการเก็บข้อมูลในภาพใหญ่ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องของตระกูลบ้านใหญ่ตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งแรกในปี พ.ศ.2491 จนถึงการเลือกตั้งครั้งที่ 27 ในวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 โดยเฉพาะข้อมูลธุรกิจหลักของบ้านใหญ่ในประเทศไทยในแต่ละยุคสมัย และเก็บข้อมูลของธุรกิจของตระกูลต่างๆ ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ.2476 - 1 มกราคม พ.ศ.2566 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

- 1) ใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูล Orbis และ CredanData โดย Orbis เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริษัททั่วโลก ซึ่งรวมถึงข้อมูลของบริษัทในประเทศไทยด้วย และ CredanData เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทในประเทศไทย โดยข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาใช้เพื่อระบุธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทธุรกิจ ขนาดธุรกิจ และความเชื่อมโยงทางธุรกิจของบริษัทเหล่านี้ โดยการใช้ฐานข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้สามารถติดตามการเติบโตและการขยายตัวของธุรกิจในกลุ่มบ้านใหญ่ และวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อติดตามการเติบโตของธุรกิจในกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ในแต่ละช่วงเวลา
- 2) ใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่กับตัวแปรทางเศรษฐกิจ เช่น การกระจายรายได้
- 3) วิเคราะห์แนวโน้มความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยประยุกต์ใช้แนวทางจาก Alvaredo et al. (2018) ใน World Inequality Report 2018 ที่ครอบคลุมทั้งด้านรายได้และความมั่งคั่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

- 1) ศึกษาเอกสาร บทความ ข่าว และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ ธุรกิจ และบทบาททางการเมือง
- 2) วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อระบุรูปแบบและกลยุทธ์ในการสะสมทุน การเปลี่ยนแปลงลักษณะการผลิต และการขยายตัวของธุรกิจของกลุ่มบ้านใหญ่
- 3) สังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ได้ภาพที่ชัดเจนและครอบคลุมเกี่ยวกับการสะสมทุนและอิทธิพลทางเศรษฐกิจและการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ หมายถึง กลุ่มตระกูลนักการเมืองที่มีอิทธิพลและสัมพันธ์กับชุมชนในพื้นที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ และมีความสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชนอย่างกว้างขวางที่ดำเนินการทางการเมืองมากกว่า 20 ปีขึ้นไป และขณะนี้ยังมีบทบาททางการเมืองจนถึงปัจจุบัน (นับตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476-จนถึงการเลือกตั้งในวันที่ 14 พฤษภาคม 2566) โดยศึกษาตระกูลบ้านใหญ่ในประเทศไทย ทั้งหมด 77 จังหวัด จำนวน 77 ตระกูล ดังนี้

ภาคเหนือ จำนวน 17 บ้านใหญ่ ได้แก่ 1) เชียงใหม่: ณ เชียงใหม่ 2) ลำพูน: พงษ์มณี 3) ลำปาง: จันทรสุรินทร์ 4) อุตรดิตถ์: เล็กอุทัย 5) แพร่: เอื้ออัญญากุล 6) น่าน: โลหะโชติ 7) พะเยา: ตันบรรจง 8) เชียงราย: ดิยะไพรัช 9) แม่ฮ่องสอน: จินาคำ 10) นครสวรรค์: คำประกอบ 11) อุทัยธานี: ไทยเศรษฐ์ 12) กำแพงเพชร: ฤกษ์หรรษา 13) ตาก: ไชยพันธ์ 14) สุโขทัย: ลลิมปะพันธุ์ 15) พิษณุโลก: ไกรฤกษ์ 16) พิจิตร: ภัทรประสิทธิ์ และ 17) เพชรบูรณ์: อนรรฆพันธุ์

ภาคใต้ มีจำนวน 14 บ้านใหญ่ ได้แก่ 1) นครศรีธรรมราช: วิชัยกุล 2) กระบี่: เองฉ้วน 3) พังงา: ตันเถียร 4) ภูเก็ต: เทพบุตร 5) สุราษฎร์ธานี: กาญจนะ 6) ระนอง: ร่มเย็น 7) ชุมพร: อ่อนละมัย 8) สงขลา: พัฒโน 9) สตูล: ใจสมุทร 10) ตรัง: หลีกภัย 11) พัทลุง: ธรรมเพชร 12) ปัตตานี: โต๊ะมีนา 13) ยะลา: มะทา และ 14) นราธิวาส: มามะ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 บ้านใหญ่ ได้แก่ 1) นครราชสีมา: รัตนเศรษฐ์ 2) บุรีรัมย์: ชิดชอบ 3) สุรินทร์: มุ่งเจริญพร 4) ศรีสะเกษ: วัชรภรณ์ 5) อุบลราชธานี: จินตะเวช 6) ยโสธร: พาลุสุข 7) ชัยภูมิ: ชัยวิรัตน์ 8) อำนาจเจริญ: เงินหมื่น 9) บึงกาฬ: ตระกูลราชปองษ์ 10)หนองบัวลำภู: หัตถสงเคราะห์ 11) ขอนแก่น: อรรถนพพร 12)อุดรธานี: ขาวขำ 13) เลย: ทิมสุวรรณ 14) หนองคาย: เอื้อสกุล 15) มหาสารคาม: โชคชัยวัฒนากร 16) ร้อยเอ็ด: จุริมาศ 17) กาฬสินธุ์: ศรีเศรษฐ 18) สกลนคร: ศิริสวัสดิชัย 19) นครพนม: ศรีวรรณ และ 20) มุกดาหาร: ตั้งปณิธานนท์

ภาคกลาง จำนวน 25 บ้านใหญ่ ได้แก่ 1) สมุทรปราการ: อัครเทพ 2) นนทบุรี: รัตนเสถียร 3) ปทุมธานี: หาญสวัสดิ์ 4) พระนครศรีอยุธยา: พันธุ์เจริญวรกุล 5)อ่างทอง: ปริศนาคันทุลก 6) ลพบุรี: วรปัญญา 7) สิงห์บุรี: ธนาภานุสรณ์ 8) ชัยนาท: สงฆ์ประชา 9) สระบุรี: วงษ์ประยูร 10) ชลบุรี: คุณปลื้ม 11) ระยอง: ปิตุเตชะ 12) จันทบุรี: อนามพงษ์ 13) ตราด: สลักเพชร 14) ฉะเชิงเทรา: ฉายแสง 15) ปราจีนบุรี: วิลาวัลย์ 16) นครนายก: กิตติธเนศวร 17) สระแก้ว: เทียนทอง 18) ราชบุรี: นพอมรบดี 19) กาญจนบุรี: โพธิ์พิพิช 20) สุพรรณบุรี: ศิลปอาชา 21) นครปฐม: สะสมทรัพย์ 22) สมุทรสาคร: ทับสุวรรณ 23) สมุทรสงคราม: รอดรัมย์ 24) เพชรบุรี: อังกิ้นท์ และ 25) ประจวบคีรีขันธ์: ศรีอ่อน

กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ม่วงศิริ

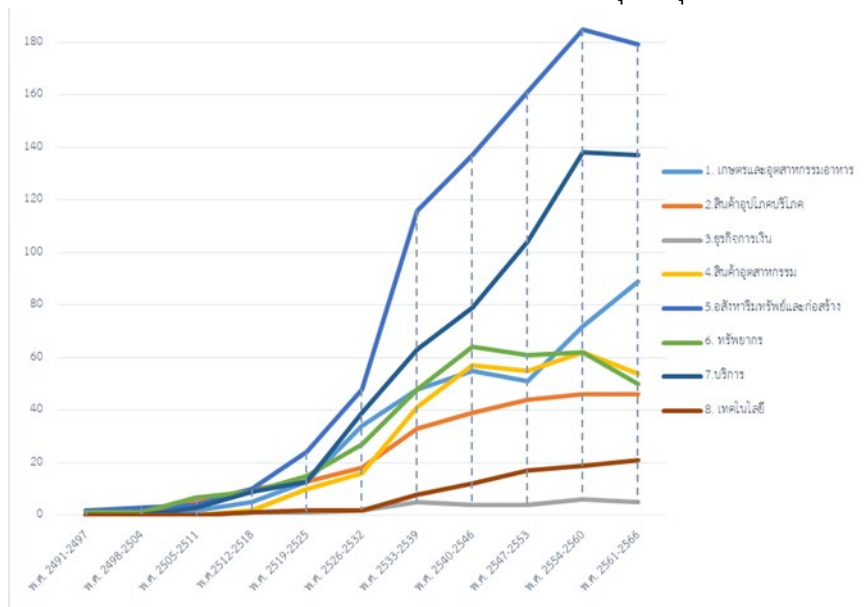
ผลการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในแต่ละช่วงเวลา

จากการวิเคราะห์ดำเนินของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ของประเทศไทย พบว่าตระกูลต่างๆ ได้มีการปรับตัวและขยายการผลิตไปสู่ภาคส่วนต่างๆ ตามการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม การขยายตัวนี้แสดงถึงการสะสมทุนและการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและความต้องการของตลาด ทั้งนี้การลงทุนในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร, สินค้าอุปโภคบริโภค, อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง, ทรัพยากร, บริการ และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่นในภาคเหนือของประเทศไทย การศึกษานี้วิเคราะห์การดำเนินธุรกิจของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ระหว่างปี พ.ศ.2491-2566 โดยแบ่งเป็น 11 ช่วงเวลา ช่วงละ 6 ปี จำนวน 1,244 ธุรกิจ จากฐานข้อมูล Orbis และ CredanData โดยแต่ละช่วงสะท้อนถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในกลยุทธ์ การลงทุนของตระกูลบ้านใหญ่ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในภาคธุรกิจต่างๆ ดังนี้

ช่วงปี พ.ศ.2491-2504 การเริ่มต้นของการศึกษานี้ กลุ่มการเมืองบ้านใหญ่มีการดำเนินธุรกิจในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร สินค้าอุปโภคบริโภค อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และทรัพยากร ขณะที่ธุรกิจในภาคการเงิน, สินค้าอุตสาหกรรม, บริการ และเทคโนโลยี ยังคงไม่มีข้อมูลหรือการผลิตที่เด่นชัด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาคส่วนเหล่านี้ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่หรือยังไม่ได้มีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจในขณะนั้น ต่อมาในช่วงปี พ.ศ.2505-2511 การขยายตัวของเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร สินค้าอุปโภคบริโภค อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และทรัพยากร นอกจากนี้ ตระกูลบ้านใหญ่เริ่มมีการลงทุนในด้านบริการ แสดงถึงการเปิดทางให้กับการลงทุนในภาคบริการที่เริ่มมีความสำคัญมากขึ้น ช่วงปี พ.ศ.2512-2518 ภาคสินค้าอุปโภคบริโภคและอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเป็นภาคที่มีเติบโตมากที่สุดในช่วงนั้น ขณะที่เริ่มมีการลงทุนในด้านธุรกิจการเงินและเทคโนโลยีแสดงถึงการเปิดทางให้กับการลงทุนในภาคบริการที่เริ่มมีความสำคัญมากขึ้น ช่วงปี พ.ศ.2519-2525 การขยายตัวในภาคอสังหาริมทรัพย์และการ

ก่อสร้างการผลิตยังมีการเติบโตมากที่สุด ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ ยังคงมีการเติบโต ช่วงปี พ.ศ.2526-2532 การเปลี่ยนแปลงและการเติบโตของภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างและภาคบริการ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนเกิดขึ้นในช่วงนี้เมื่อธุรกิจภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างกลายเป็นภาคที่มีการผลิตสูงสุด แสดงถึงการเริ่มต้นของยุคการพัฒนาเมืองและการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงการขยายตัวอย่างรวดเร็วในภาคบริการ ซึ่งอาจเป็นผลจากการขยายตัวของเมืองและการพัฒนาของโครงสร้างพื้นฐาน ช่วงปี พ.ศ.2533-2539 ธุรกิจภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างยังคงเป็นภาคที่มีการลงทุนมากที่สุด ในขณะเดียวกันมีการลงทุนในภาคสินค้าอุปโภคบริโภค, ภาคบริการ, ภาคทรัพยากร, ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร รวมถึงการเริ่มลงทุนในภาคเทคโนโลยีซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงในแนวโน้มการลงทุนของตระกูลบ้านใหญ่ ช่วงปี พ.ศ.2540-2546 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการเติบโตในภาคอื่นๆ ในช่วงนี้ การดำเนินธุรกิจภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างยังเติบโตมากที่สุด สะท้อนถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ภาคอื่นๆ มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นภาคการเงินที่มีการเติบโตลดลงเล็กน้อย ช่วงปี พ.ศ.2547-2553 ในช่วงเวลานี้ ภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง, ภาคบริการ, ภาคเทคโนโลยี และเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การดำเนินธุรกิจภาคธุรกิจการเงิน, ทรัพยากร, ภาคสินค้าอุตสาหกรรมเริ่มมีการเติบโตลดลง ช่วงปี พ.ศ.2554-2560 ในช่วงเวลานี้ ภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง, ภาคบริการ, ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร, ภาคเทคโนโลยี และภาคสินค้าอุตสาหกรรมยังคงเป็นภาคที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงการขยายตัวที่มั่นคงในหลายภาคส่วน โดยเฉพาะภาคบริการ และช่วงปี พ.ศ.2561-2566 เป็นช่วงที่น่าสังเกตพบว่า มีการลงทุนในภาคต่างๆ เติบโตลดลงเล็กน้อย แต่อย่างไรก็ตาม ตระกูลบ้านใหญ่ภาคเหนือยังคงมีการดำเนินการธุรกิจภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างอย่างมากที่สุด ขณะเดียวกันการดำเนินธุรกิจภาคเทคโนโลยีกลับมีการเติบโตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งบ่งชี้ถึงการปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน (โดยอ้างอิงข้อมูลจากภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงลักษณะการผลิตของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ตั้งแต่ พ.ศ.2491-2566

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเทคโนโลยีของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่สอดคล้องกับบทความของ พอพันธ์ อูยานนท์ (2558) โดยพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ในประเทศไทยมีความสอดคล้องกับประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 (หลัง พ.ศ.2488) โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและภูมิศาสตร์เป็นรากฐานสำคัญของความแตกต่างทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค อาทิ ภาคใต้ของประเทศไทยเริ่มต้นจากความมั่งคั่งในการทำเหมืองแร่ดีบุกและต่อมา

พัฒนาเป็นภาคเกษตรกรรมเชิงพาณิชย์ โดยเฉพาะยางพารา ขณะที่ภาคเหนือซึ่งมีภูมิประเทศที่เอื้อต่อการค้าขายชายแดน กลับกลายเป็นศูนย์กลางการค้าและการส่งออกสินค้าหัตถกรรมและไม้สัก และภาคกลางเป็นแหล่งเกษตรกรรมและศูนย์กลางการค้า เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและสาธารณูปโภคช่วยเร่งการเติบโตและเชื่อมโยงภูมิภาคต่างๆ นอกจากนี้ การเติบโตของเมือง การท่องเที่ยว และปัจจัยทางการเมืองก็มีส่วนขับเคลื่อนเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคและการกระจุกตัวของความมั่งคั่งยังคงเป็นความท้าทายสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขผ่านนโยบายที่เข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์และเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาคในส่วนแหล่งที่ตั้งธุรกิจของตระกูลบ้านใหญ่ภาคกลางมีแนวโน้มที่จะตั้งธุรกิจหลักในจังหวัดที่ตั้งของตระกูลและมีการขยายธุรกิจเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ.2519-2525 เริ่มมีการขยายธุรกิจในจังหวัดอื่นๆ ในภาคกลางแสดงถึงการเคลื่อนย้ายทุนและการกระจายความเสี่ยงทางธุรกิจ ต่อมาในช่วงปี พ.ศ.2533-2539 เริ่มมีการขยายธุรกิจในจังหวัดอื่นๆ ในภาคเหนือ แสดงถึงความพยายามของตระกูลบ้านใหญ่ในการเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้นและโอกาสทางธุรกิจที่มากขึ้นในภาคอื่นๆ

กระบวนการสะสมทุนของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่

การสะสมทุนของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ในประเทศไทยเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย โดยมีทั้งความคล้ายคลึงและแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค

1) ความเหมือนของกระบวนการสะสมทุนในแต่ละภูมิภาค

การเริ่มต้นจากภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ในช่วงแรก (พ.ศ.2491-2504) กลุ่มบ้านใหญ่ส่วนใหญ่เริ่มต้นจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของภาคเกษตรกรรมในเศรษฐกิจไทยในขณะนั้น การขยายตัวสู่ภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2505 เป็นต้นมา ธุรกิจนี้ภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเติบโตอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาค โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของเมืองและความต้องการที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้น การเติบโตในภาคส่วนนี้ยังสะท้อนถึงการไร้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ดินและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งอาจเชื่อมโยงกับอิทธิพลทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่ และการกระจายการลงทุนในหลากหลายอุตสาหกรรม เมื่อเวลาผ่านไป กลุ่มบ้านใหญ่มีการกระจายการลงทุนไปยังอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น สินค้าอุปโภคบริโภค บริการ และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มความมั่นคงและลดความเสี่ยงทางธุรกิจ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปรับตัวและแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ รวมถึง การขยายพื้นที่การจัดตั้งธุรกิจ บ้านใหญ่ในประเทศไทยมีการสะสมทุนกันมาตั้งแต่ในอดีตควบคู่กับการมีบทบาททางการเมือง โดยส่วนใหญ่จะมีการสะสมทุนในจังหวัดที่มีบทบาททางการเมืองเท่านั้น แล้วเมื่อมีบทบาททางการเมืองมากยิ่งขึ้นจึงเริ่มมีการขยายการผลิตไปยังจังหวัดใกล้เคียงในภูมิภาคเดียวกัน ทำให้ทราบว่ากลุ่มบ้านใหญ่สะสมทุนเพียงพื้นที่ของตนเองนั้นส่งผลต่อการกระจายรายได้ที่กระจุกกันในแต่ละพื้นที่และส่วนใหญ่ธุรกิจใหญ่ๆ ก็มักเกี่ยวข้องกับบ้านใหญ่ในพื้นที่นั้น

2) ความแตกต่างของกระบวนการสะสมทุนในแต่ละภูมิภาค

ภาคเหนือ เริ่มจากภาคบริการและทรัพยากร ต่อมาธุรกิจได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วในหลายภาคส่วน โดยเฉพาะภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่กลายเป็นสาขาหลักที่สำคัญ นอกจากนี้ ภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างก็มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนถึงการปรับตัวของกลุ่มบ้านใหญ่ต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจในภาคเหนือ ภาคใต้ เริ่มจากธุรกิจภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารและทรัพยากร ต่อมาขยายไปสู่ภาคบริการและอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง การเติบโตในภาคบริการอาจเชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคใต้ ขณะที่การเติบโตในภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างสะท้อนถึงการขยายตัวของเมืองและความต้องการที่อยู่อาศัย ภาคอีสาน เริ่มจากธุรกิจภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ต่อมาขยายไปสู่ภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งปัจจุบันเป็นภาคธุรกิจหลัก การเติบโตในภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างอาจสะท้อนถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการลงทุนในภูมิภาคนี้ ภาคกลาง มีการกระจายการลงทุนในหลายภาคธุรกิจตั้งแต่วางแรก โดยเฉพาะภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และบริการ ความหลากหลายของธุรกิจในภาคกลางสะท้อนถึงความได้เปรียบทาง

เศรษฐกิจและการเข้าถึงทรัพยากรที่หลากหลาย และกรุงเทพมหานคร เริ่มจากธุรกิจภาคบริการ ต่อมาขยายไปสู่ภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และสินค้าอุตสาหกรรม การเติบโตในภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเป็นไปตามการขยายตัวของเมืองหลวง ขณะที่การลงทุนในภาคสินค้าอุตสาหกรรมสะท้อนถึงการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น

3) การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในแต่ละช่วงเวลา

3.1) พ.ศ.2491-2504 เป็นช่วงเริ่มต้นของการสะสมทุน กลุ่มบ้านใหญ่มักเริ่มต้นจากธุรกิจภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งสะท้อนถึงโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยในขณะนั้นที่ยังคงพึ่งพาภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก

3.2) พ.ศ.2505-2518 เริ่มมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งได้รับแรงสนับสนุนจากนโยบายของรัฐบาลในช่วงนั้น

3.3) พ.ศ.2519-2532 เป็นช่วงที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วของธุรกิจภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในทุกภูมิภาค สอดคล้องกับการขยายตัวของเมืองและความต้องการที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้น

3.4) พ.ศ.2533-2546 เป็นช่วงที่มีการกระจายการลงทุนไปยังธุรกิจหลากหลายประเภทมากขึ้น รวมถึงภาคบริการและเทคโนโลยี ซึ่งสะท้อนถึงการปรับตัวของกลุ่มบ้านใหญ่ต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

3.5) พ.ศ.2547-2566 เป็นช่วงที่มีการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างธุรกิจของกลุ่มบ้านใหญ่ โดยบางภาคส่วนมีการเติบโตชะลอตัวลง ขณะที่บางภาคส่วนมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งจากการวิจัยดังกล่าวทำให้เห็นว่าการสะสมทุนของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่ในประเทศไทยมีลักษณะที่หลากหลายและซับซ้อน ซึ่งแต่ละภูมิภาคอาจมีแนวทางที่คล้ายคลึงกัน แต่ก็มีแตกต่างอย่างชัดเจนในแต่ละพื้นที่และช่วงเวลา ในขั้นแรกของการสะสมทุน กลุ่มบ้านใหญ่ในทุกภูมิภาคมักเริ่มต้นจากธุรกิจภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เนื่องจากภาคเกษตรกรรมมีความสำคัญอย่างมากในเศรษฐกิจไทยช่วงนั้น เมื่อเวลาผ่านไป กลุ่มบ้านใหญ่ขยายตัวไปสู่ภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยเฉพาะในภาคกลางที่มีการขยายตัวของเมืองและความต้องการที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ กลุ่มบ้านใหญ่ยังมีการกระจายการลงทุนไปยังอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น สินค้าอุปโภคบริโภค บริการ และเทคโนโลยี เพื่อลดความเสี่ยงและเสริมความมั่นคงทางธุรกิจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการปรับตัวและแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ แม้ว่ากระบวนการสะสมทุนจะมีความเหมือนกันในหลายประการ แต่ในแต่ละภูมิภาคก็มีลักษณะเฉพาะของตนเอง ตัวอย่างเช่น ภาคเหนือเริ่มจากธุรกิจภาคบริการและทรัพยากร และต่อมาขยายไปสู่ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ส่วนภาคใต้เน้นธุรกิจภาคเกษตร อุตสาหกรรมอาหาร และทรัพยากร แล้วขยายไปยังภาคบริการและอสังหาริมทรัพย์ ในภาคอีสาน ธุรกิจภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารเป็นจุดเริ่มต้น ต่อมาขยายไปสู่ภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งเป็นภาคธุรกิจหลักในปัจจุบัน สำหรับภาคกลาง การลงทุนมีความหลากหลายในหลายภาคธุรกิจตั้งแต่ช่วงแรก โดยเฉพาะภาคเกษตร อุตสาหกรรมอาหาร อสังหาริมทรัพย์ ก่อสร้าง และบริการ ในขณะที่กรุงเทพมหานครเริ่มจากภาคบริการและต่อมาขยายไปสู่ภาคอสังหาริมทรัพย์ ก่อสร้าง และสินค้าอุตสาหกรรมกระบวนการสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในแต่ละช่วงเวลา ช่วงแรก (พ.ศ.2491-2504) เป็นช่วงเริ่มต้นของการสะสมทุน โดยธุรกิจภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารเป็นหลัก ต่อมาในช่วง (พ.ศ.2505-2518) มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ช่วง (พ.ศ.2519-2532) การเติบโตในภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาค ส่วนในช่วง (พ.ศ.2533-2546) กลุ่มบ้านใหญ่เริ่มกระจายการลงทุนไปยังธุรกิจหลากหลายประเภทมากขึ้น รวมถึงภาคบริการและเทคโนโลยี ช่วงล่าสุด (พ.ศ.2547-2566) กลุ่มบ้านใหญ่มีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างธุรกิจ บางภาคส่วนเติบโตช้าลง ขณะที่บางภาคส่วนยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง เช่น ภาคบริการและเทคโนโลยี

ผลกระทบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ในประเทศไทย

การสะสมทุนของกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่มีผลกระทบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ในประเทศไทย โดยมีทั้งผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ ในเชิงบวกการสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่ช่วยสร้างงานและกระตุ้นเศรษฐกิจใน

ท้องถิ่นและระดับประเทศ นอกจากนี้ยังมีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน อาคาร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การขยายธุรกิจและการกระจายการลงทุนของกลุ่มบ้านใหญ่ยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในตลาดโลก โดยของ Long Jian (2024) ชี้ให้เห็นว่า การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับผลกระทบเชิงบวกของการสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่ที่นำไปสู่การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม การสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่ก็อาจส่งผลกระทบเชิงลบได้เช่นกัน การกระจุกตัวของอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองในกลุ่มบ้านใหญ่อาจทำให้เกิดการผูกขาดและปิดกั้นโอกาสทางธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการรายย่อยและกลุ่มอื่นๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการกระจายรายได้และความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว นอกจากนี้ การใช้สิทธิพลทางการเมืองเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจของกลุ่มตนเองอาจทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน โดยบทความของ Up Sira Nukulkit (2019) ได้ชี้ให้เห็นว่า การคอร์รัปชันทำให้เกิดต้นทุนในการทำธุรกรรมที่สูงขึ้น และลดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ส่งผลให้การลงทุนในด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ลดลง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการคอร์รัปชันอาจนำไปสู่การตัดสินใจลงทุนของรัฐบาลที่ผิดพลาด โดยมุ่งเน้นไปที่โครงการขนาดใหญ่ที่เอื้อต่อการคอร์รัปชัน มากกว่าโครงการที่ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งส่งผลให้ทรัพยากรถูกจัดสรรไปในทางที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม และการคอร์รัปชันเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ภาวะเทคโนโลยีถดถอย โดยส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจในการสร้างสรรค์นวัตกรรม การจัดสรรทรัพยากรของรัฐบาล และการแข่งขันในตลาด ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และการสะสมทุนที่กระจุกตัวในกลุ่มคนจำนวนน้อยนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่รุนแรงขึ้น ซึ่งจากงานวิจัยของ Kohpaiboon and Jongwanich (2019) ชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจจากภาคเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมและบริการในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา มีส่วนทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้เพิ่มขึ้น การสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่ในภาคอุตสาหกรรมและบริการ อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่เร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจนี้ และส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ตามมา อีกทั้งการมีอำนาจทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่อาจนำไปสู่การผูกขาดและการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมในบางอุตสาหกรรม ส่งผลกระทบต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นอกจากนี้ การลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งเป็นลักษณะธุรกิจที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วแต่ก็มักมีความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานที่ทำงานในอุตสาหกรรมนี้การลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในช่วงเวลาดังกล่าวมีลักษณะชั่วคราว โดยเมื่อโครงการเสร็จสิ้น แรงงานที่ทำงานในโครงการนั้นอาจต้องหางานใหม่ ส่งผลให้เกิดการว่างงานชั่วคราว ซึ่งสามารถสร้างความไม่แน่นอนและความกังวลในกลุ่มแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มที่ไม่มีทักษะเฉพาะทางหรือประสบการณ์ที่หลากหลายในการทำงานอื่นๆ โดยบางโครงการก่อสร้างอาจพึ่งพาแรงงานข้ามชาติที่มีค่าแรงต่ำกว่าแรงงานท้องถิ่น ซึ่งอาจทำให้แรงงานท้องถิ่นสูญเสียโอกาสในการจ้างงาน การพึ่งพาแรงงานข้ามชาติเช่นนี้ไม่เพียงแต่ทำให้แรงงานท้องถิ่นต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สูงขึ้น แต่ยังอาจทำให้ค่าจ้างในอุตสาหกรรมลดลง เนื่องจากการมีแรงงานที่พร้อมทำงานในราคาต่ำกว่า และการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมักนำไปสู่การสะสมทรัพย์สินและความมั่งคั่งให้กับเจ้าของโครงการและผู้ลงทุน ซึ่งเป็นการเพิ่มความแตกต่างระหว่างทุนกับแรงงาน ผู้ลงทุนมักได้รับผลประโยชน์ที่มากขึ้นจากการเพิ่มมูลค่าของอสังหาริมทรัพย์และผลตอบแทนจากการเช่าหรือขายทรัพย์สิน ในขณะที่แรงงานได้รับผลประโยชน์เพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับเจ้าของทุน ในบางกรณี การสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่อาจนำไปสู่การเอารัดเอาเปรียบแรงงาน เช่น การจ่ายค่าแรงต่ำ และการละเมิดสิทธิแรงงาน ผลกระทบต่อการกระจายรายได้ยังรวมถึงการกระจุกตัวของรายได้ในกลุ่มคนรวย ขณะที่คนส่วนใหญ่มีรายได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่า การเติบโตของธุรกิจภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างซึ่งมักใช้แรงงานเข้มข้นอาจไม่ได้ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมไปยังแรงงาน เนื่องจากค่าแรงที่ต่ำและสวัสดิการที่ไม่เพียงพอ การกระจุกตัวของธุรกิจบางภูมิภาคยังนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค โดยเฉพาะระหว่าง

กรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่อื่นๆ กับชนบท นอกจากนี้ การสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่ยังมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของไทย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจจากภาคเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมและบริการที่เกิดขึ้นนั้นมีส่วนทำให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้เพิ่มขึ้น การสะสมทุนในภาคอุตสาหกรรมและบริการจึงเป็นปัจจัยที่เร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ตามมา และจากการนำแนวทางการวัดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของ Alvaredo et al. (2018) ที่ครอบคลุมทั้งด้านรายได้และความมั่งคั่ง ทำให้ได้มีการนำข้อมูลจาก บทความของเนื่อแพร เล็กเฟื่องฟู และคณะผู้วิจัย (2563) ได้มีการวัดระดับความเหลื่อมล้ำเชิงความมั่งคั่งและเทียบกับระดับรายได้ พบว่า ความเหลื่อมล้ำในเรื่องของความมั่งคั่งในประเทศไทยนั้นสูงกว่าความเหลื่อมล้ำด้านรายได้และการบริโภคอย่างมาก กล่าวคือ คนรายส่วนน้อยถือครองทรัพย์สินส่วนใหญ่อยู่ แม้ว่าในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา ความเหลื่อมล้ำทั้งในแง่รายได้ การบริโภค และความมั่งคั่ง จะลดลงบ้าง แต่ความเหลื่อมล้ำด้านความมั่งคั่งก็ยังคงอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าการกระจายความมั่งคั่งให้ทั่วถึงยังเป็นเรื่องยาก แม้เศรษฐกิจจะเติบโตและกลุ่มการเมืองบ้านใหญ่จะมีธุรกิจขยายตัวก็ไม่ได้ช่วยลดความเหลื่อมล้ำโดยรวมของประเทศไทยลง ดังนั้นการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะความเหลื่อมล้ำด้านความมั่งคั่ง จึงจำเป็นต้องมีนโยบายที่ครอบคลุมและมุ่งเน้นการกระจายความมั่งคั่งอย่างเป็นธรรมมากขึ้น

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่จึงเป็นประเด็นที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยในหลายมิติ แม้ว่าการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการขยายธุรกิจของกลุ่มบ้านใหญ่อาจช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างงาน แต่ก็ต้องระมัดระวังผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม การทุจริตคอร์รัปชัน และการเอารัดเอาเปรียบแรงงาน ซึ่งการแก้ไขปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นธรรมและยั่งยืนสำหรับทุกคน ซึ่งเพื่อให้การสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่มีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีมาตรการและนโยบายที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม ป้องกันการผูกขาด และลดการใช้สิทธิพลทางการเมืองในทางมิชอบ การสร้างระบบธรรมาภิบาลที่ดี โปร่งใส และตรวจสอบได้ จะเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน และส่งเสริมการพัฒนาที่เป็นธรรม นอกจากนี้ การส่งเสริมการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการรายย่อยและกลุ่มอื่นๆ ก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน การสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม การเข้าถึงแหล่งทุน และการพัฒนาทักษะ จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจโดยรวม ทั้งนี้ การศึกษาในอนาคตควรเน้นไปที่การตรวจสอบผลกระทบระยะยาวของการสะสมทุนโดยกลุ่มบ้านใหญ่ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพของนโยบายและมาตรการต่างๆ ที่มุ่งแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและการคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบ้านใหญ่ การทำความเข้าใจพลวัตและผลกระทบของการสะสมทุนโดยกลุ่มบ้านใหญ่อย่างลึกซึ้งจะช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายสามารถออกแบบและดำเนินนโยบายที่ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและเป็นธรรมสำหรับทุกคนในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เนื่อแพร เล็กเฟื่องฟู และคณะ. (2563). *เจาะลึกความเหลื่อมล้ำตลอดสามทศวรรษของประเทศไทย: ตอนที่ 1 หลากมิติของความเหลื่อมล้ำ*. สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์.
- พอฟันท์ อูยานนท์. (2558). *ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ 5 ภูมิภาคของไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Alvaredo, F., Chancel, L., Piketty, T., Saez, E., & Zucman, G. (2018). *World inequality report 2018*. Belknap Press.

- Hewison, K. (2020). Inequality and politics in Thailand. *Journal of Contemporary Asia*, 50(3), 425-444.
- Kohpaiboon, A., & Jongwanich, J. (2019). Structural transformation and inequality: Evidence from Thailand. *Economic Papers: A journal of applied economics and policy*, 38(3), 190-210.
- Keynes, J. M. (1936). *The General Theory of Employment, Interest and Money*.
- Long Jian. (2024). Infrastructure Investment and Urban Development in China. *Journal of Poverty, Investment and Development (JPID)*, 9(1), 37-49.
- Marx, K. (1867). *Capital: A Critique of Political Economy*. London: Penguin Classics.
- Up Sira Nukulkit. (2019). Neutral technical progress and the measure of value: along the Kaldor–Kennedy line. *Cambridge Journal of Economics*, 43(5), 1315-1332.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).